

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Århus, den 11. august 2012

De seneste dages presseomtale af den aktuelle sag om Statsadvokaten i Københavns besværligheder med at få identificeret de polititjenestemænd, som skulle have medvirket under en anholdelse af en ”terror-mistænkt” under klimatopmødet i december 2009, får Landsforeningen KRIM til at rette denne henvendelse til Folketingets Retsudvalg

KRIM er af den opfattelse, at den i medierne omhandlede sag ikke er enestående, men at den snarere er udtryk for en helt generel tendens med hensyn til myndighedernes indsats i efterforskningen af sager mod politiet.

KRIM er opmærksom på, at efterforskningen af adfærdsklager mod politifolk siden 1. januar 2012 er henlagt til den nye uafhængige politiklagemyndighed (DUP). Det er dog fortsat statsadvokaterne, der efterforsker straffesager mod polititjenestemænd, hvorfor der fortsat er behov for at vurdere, om statsadvokaternes indsats er tilstrækkelig.

Det er KRIMs opfattelse, at statsadvokaterne i politiklagesager ofte undlader at benytte de efterforskningsmidler, der er til rådighed, og som sædvanligvis anvendes i efterforskningen af straffesager – for eksempel indenretlige afhøringer eller fotokonfrontationer. Det er KRIMs opfattelse, at statsadvokaterne ofte henfører klagesager under kategorien ”adfærdsklager” og ikke under ”straffesager mod politipersonalet”, uagtet at klagen burde give anledning til dette.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol statuerer ofte krænkelse af EMRK artikel 3 i tilfælde, hvor de nationale myndigheder ikke i tilstrækkelig grad har forsøgt at identificere de politifolk, der ifølge en klage har anvendt vold eller overdreven magt. En sådan undersøgelse skal efter menneskerettighedsdomstolens praksis være ”capable of establishing the facts and identifying and punishing those responsible”. Se for eksempel *Slimani v. France*, sagsnummer 57671/00, §§ 30 and 31.

Det forekommer ganske ofte, at polititjenestemænd ikke kan identificeres i sager, hvor der er stærke beviser for eksempel for, at polititjenestemænd har begået vold mod borgerne. Dette forsøges i det følgende påvist med en række eksempler fra statsadvokaternes praksis, der gennemgås nedenfor.

Som det fremgår af eksemplerne, har en statsadvokat standset en sag om et livsfarligt halsgreb mod en anholdt, tilsyneladende fordi kolleger, der var til stede, ikke ville udtale sig om andre kolleger. En sag om vold i form af spark og anden magtanmeldelse mod en klager på Nørrebro blev ligeledes standset, da det ikke var muligt at identificere de implicerede politifolk. Færdselssager mod politifolk er i flere tilfælde standset, fordi det ikke har været muligt at identificere de

politifolk, som har kørt i de af sagerne omhandlede tjenestekøretøjer, der for eksempel er fanget af fotofæller ("ATK-kontrol"). Til trods for at klagere har været anholdt og transporteret i politiets køretøjer, er det ikke altid muligt at udfinde de politifolk, som har deltaget i anholdelsen og/eller transporten.

Det synes åbenbart, at såvel polititjenestemænds modvilje som statsadvokatens modvilje mod at sagerne opklares, ofte er årsagen til, at sagerne opgives. For eksempel afviser statsadvokaten undertiden at bruge fotokonfrontation, selvom der efter KRIMs opfattelse kunne være en åbenlys anledning hertil.

Politiklagenævnet for København har tilbage i 2005 i forbindelse med en sag om vold begået af polititjenestemænd, der måtte opgives som følge af, at det ikke var muligt at identificere de omhandlede politifolk, forgæves opfordret Statsadvokaten for København til at udvirke, at politiet pålægges at få uniformer med synlige identitetsnumre.

I det følgende refereres en række eksempler på sager, der må indstilles, som følge af, at de relevante politifolk ikke udfindes. Alle sagerne er angivet med de relevante journalnumre hos henholdsvis statsadvokaterne og Rigsadvokaten.

Det er efter KRIMs opfattelse ganske almindeligt, at statsadvokaten under politiklagesager undlader at identificere vidner, som måtte have overværet den politiforretning, der klages over, selv i tilfælde, hvor klageren bidrager med oplysninger, der burde kunne føre til, at vidnerne udfindes. Sådanne sager er der også medtaget eksempler på.

Eksempel 1

Manglende mulighed for at identificere politipersonale, der deltog i politiforretning, hvor en borger påstod sig udsat for vold. Statsadvokaten beklagede, at "mangelfuld registrering hos politiet" var årsagen til, at det ikke var muligt at identificere det politipersonale, som havde deltaget i transporten af en anholdt.

SA1-2003-321-0736

En borger A anmeldte sig udsat for vold i forbindelse med en anholdelse. Efterforskningen blev indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, med baggrund i forklaringer afgivet af polititjenestemænd og en dørmand, der afviste at have set, at A skulle have været udsat for vold, ligesom heller ikke forklaringer fra A's venner understøttede anmeldelsen.

Statsadvokaten bemærkede, at han fandt det beklageligt, at det som følge af fejlagtig eller mangelfuld registrering hos politiet ikke var muligt at identificere politipersonalet, der deltog i den i sagen omhandlede transport af den anholdte. Statsadvokaten havde som følge heraf ikke haft mulighed for at foretage en fuldstændig efterforskning i anledning af anmeldelsen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 2

Anvendelse af halsgreb i forbindelse med anholdelse

SA2-2007-321-0006 og RA-2008-321-0030

Det blev lagt til grund, at der i forbindelse med en anholdelse blev anvendt en form for halsgreb på den anholdte, men det lykkedes ikke at identificere den polititjenestemand, der havde gjort det. Statsadvokaten fandt hændelsesforløbet meget beklageligt.

Rigsadvokaten fandt det meget kritisabelt og beklageligt, at en polititjenestemand i forbindelse med magtanvendelsen anvendte en form for halsgreb, der bevirkede, at anmelder blev bragt i livsfare.

Rigsadvokaten anførte endvidere, at sagen gav anledning til mere generelt at understrege det helt grundlæggende princip, at polititjenestemænd, der ikke selv risikerer et retligt ansvar, ikke bør benytte den fritagelse for oplysnings- og sandhedspligt, som i sager som den foreliggende nødvendigvis må indrømmes samtlige deltagende polititjenestemænd, til f.eks. af hensyn til deres kollegaer ikke at bidrage fuldt ud til sagens opklaring.

Eksempel 3

Undersøgelse, hvor der blandt andet blev klaget over vold begået af politiet, blev standset, da det ikke var muligt at identificere de anmeldte betjente, og af ”ressourcemæssige hensyn”.

SA1-2007-321-0964

En person A havde anmeldt politiet for spark og anden unødigt magtanvendelse i forbindelse med, at han blev anholdt under rydningen af Ungdomshuset. A havde desuden klaget over, at han under anholdelsen var blevet behandlet ydmygende med en anklagende tone og flere gange havde fået at vide, at han ikke kunne blive løsladt, da han så bare ville løbe tilbage til Nørrebro og lave ballade igen.

Statsadvokaten sluttede straffedelen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, idet de anmeldte betjente ikke kunne identificeres.

Af ressourcemæssige årsager blev der ikke foretaget videre med hensyn til adfærdsklagen, idet det ville være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder, omkostninger og behandlingstider, der ikke stod i rimeligt forhold til klagepunktets betydning.

Statsadvokaten bemærkede, at såfremt det alligevel skulle lykkes at finde frem til den eller de betjente, der var fremkommet med udtalelsen, så fandtes den ikke kritisabel set i lyset af begivenhederne i forbindelse med rydningen af Ungdomshuset.

Politiklagenævnet erklærede sig enig i afgørelsen.

Eksempel 4

I en klage over politiets voldsomme adfærd under ishockeykamp kunne statsadvokaten ikke få identificeret de enkelte polititjenestemænds adfærd, idet polititjenestemændene meddelte, at de kun ville udtale sig i retten. Statsadvokaten undlod at benytte sig af adgangen til at afholdt indenretligt forhør, hvor polititjenestemændene ville kunne pålægges at afgive forklaring.

SA4-2003-323-0017

Under en ishockeykamp blev politiet tilkaldt, idet der angiveligt skulle være et større slagsmål i gang. Efter episoden klagede en person over, at de tilstedeværende polititjenestemænd havde brugt unødigt magt over for udeholdets fans, og at polititjenestemændene efterfølgende uden for skøjtehallen havde provokeret og anholdt en del af disse fans.

Den kommandohavende politikommissær anførte i en rapport, at der foruden ham selv havde været 14 polititjenestemænd til stede i skøjtehallen.

Da statsadvokaten ikke på baggrund af de foreliggende oplysninger præcist kunne identificere de enkelte polititjenestemænds adfærd i forbindelse med episoderne, indkaldte statsadvokaten alle de tilstedeværende polititjenestemænd til afhøring. Tre af de tilstedeværende polititjenestemænd var chargerede og mødte alle op til afhøring. De resterende 12 polititjenestemænd meddelte, at de alene ønskede at lade sig afhøre indenretligt.

Da de udenretlige afhøringer gav tilstrækkeligt grundlag for afgøre sagen, fandt statsadvokaten ikke grundlag for at træffe bestemmelse om, at de øvrige polititjenestemænd skulle afhøres indenretligt, jf. retsplejelovens § 1019 f, stk. 1.

Statsadvokaten fandt ikke, at politiet havde provokeret eller chikaneret udebaneholdets fans og fandt herefter ikke grundlag for at kritisere politiets adfærd i forbindelse med ishockeykampen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 5

Betjent kunne ikke identificeres i sag om tilskadekomst som følge af kast med tåregasgranat

SA1-2007-322-0020

Statsadvokaten modtog en anonym henvendelse vedrørende en episode ved den såkaldte G13-demonstration, hvor en pige angiveligt blev ramt af en

tåregasgranat ved højre øje. Pigen fik som følge heraf dybe flænger over og under øjet, ligesom der gik ild i håret.

Henset til de beskrevne skader fandt statsadvokaten det rigtigst at indlede efterforskning i medfør af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, da det ikke havde været muligt at identificere den polititjenestemand, som måtte have affyret gaspatronen.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 6

Stadfæstet indstilling af efterforskning af hastighedssag, blandt andet på grund af den siden anmeldelsen forløbne tid

SA1-2005-321-0605 og RA-2006-321-0376

En kriminalassistent K, der var kørende i et civilt køretøj, blev den 18. juni 2005 fotograferet i forbindelse med automatisk trafikkontrol på grund af hastighedsoverskridelse.

K blev 6 måneder efter episoden konfronteret med fotoet. K oplyste, at han ikke huskede årsagen til hastighedsoverskridelsen, da episoden lå et halvt år tilbage i tiden, men at han generelt kun overskred hastighedsgrænserne, hvis det var tjenstligt begrundet i henhold til udrykningsbekendtgørelsen.

Det fremgik i øvrigt af sagen, at der ikke var sket en tilføjelse til døgnrapporten eller andetsteds om, at der blev foretaget udrykningskørsel i det konkrete tilfælde. Dette var i strid med interne instrukser.

Statsadvokaten indstillede den 10. maj 2006 efterforskningen i sagen med den begrundelse, at der ikke ville kunne føres bevis for, at K ikke havde kørt udrykningskørsel. Statsadvokaten lagde blandt andet vægt på, at K først blev konfronteret med fotoet efter 6 måneder.

Statsadvokaten havde i øvrigt tidligere i forløbet meddelt Politidirektøren, at politiklagenævnet fandt, at politikredsen burde overveje at indføre en mere sikker (intern) registrering af politipersonalets brug af politiets køretøjer. Statsadvokaten fandt, at det lå uden for statsadvokatens kompetence at pålægge politiet at indføre et registreringssystem, men at han gerne ville videregive forslaget fra nævnet til Politidirektøren.

Politiklagenævnet havde forinden statsadvokatens afgørelse udtalt, at man ikke fandt, at der var grundlag for at indstille efterforskningen. Politiklagenævnet lagde herved blandt andet vægt på, at det ikke af døgnrapport eller på anden måde var dokumenteret eller sandsynliggjort, at der var tale om udrykningskørsel. Der havde heller ikke været anvendt udrykningslys i den

konkrete situation.

Politiklagenævnet klagede over statsadvokatens afgørelse til Rigsadvokaten og anførte i klagen, at det forhold, at K først fik foreholdt fotoet efter 6 måneder ikke i sig selv burde medføre, at efterforskningen blev indstillet. I øvrigt fandt politiklagenævnet ikke, at der forelå oplysninger, der kunne medføre, at sagen ikke skulle afgøres med et bødeforelæg.

Der havde i forbindelse med efterforskningen været problemer og drøftelser omkring identifikation af føreren.

Rigsadvokaten stadfæstede ud fra en konkret vurdering statsadvokatens afgørelse. Rigsadvokaten bemærkede, at statsadvokaten havde foretaget en række tiltag med henblik på at effektivisere behandlingen af disse sager. Rigsadvokaten tilsluttede sig i øvrigt, at det bør sikres, at der ikke opstår tvivl om, hvilke medarbejdere der har gjort brug af politiets tjenestekøretøjer.

Eksempel 7

I et tilfælde, hvor der var klaget over, at en motorcykelbetjent i forbindelse med en igangværende spirituskontrol var kørt hen over en cykelsti og ind foran en cyklist, måtte statsadvokaten opgive at få den pågældende identificeret.

SA1-04-321-0439

TV-2 havde produceret et indslag om en igangværende spirituskontrol. Af indslaget fremgik, at en motorcykelbetjent P satte sin motorcykel i gang fra fortovet og under udrykning kørte henover cykelstien, hvorved han kørte ind foran en cyklist, som klart blev forskrækket over eller irriteret på P.

En tv-seer K, der havde set tv-indslaget, klagede til politidirektøren over måden, hvorpå P havde kørt. Det var dog ikke muligt at identificere P, da nummerpladen ikke kunne aflæses på optagelsen.

K trak senere sin klage tilbage, da han ikke havde ønsket at anmelde forholdet. Da det ville være ressourcekrævende at identificere P, og da K ikke ønskede at anmelde forholdet, blev sagen sluttet ved, at videobåndet blev sendt til Politidirektøren i København med henblik på, at færdselsafdelingen generelt skulle tilrettelægge færdselskontrollen, så der ikke opstår u hensigtsmæssigheder i forhold til andre trafikanter.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Eksempel 8

Vidner, hvis fornavn var oplyst til statsadvokaten, og som skulle have opholdt sig på den institution, hvor den påklagede anholdelse foregik, blev ikke

identificeret af statsadvokaten. Sagsbehandlingstiden på knap 2 år og 6 måneder blev beklaget

(SA1-2002-321-0088 og RA-2005-321-0279)

Statsadvokaten besluttede den 24. maj 2005 at indstille efterforskningen i en sag, hvor en mand M, den 26. november 2002 havde anmeldt politiassistent P for vold efter straffelovens § 244 begået i forbindelse med en episode på en institution.

Statsadvokaten beklagede samtidig den meget lange sagsbehandlingstid i sagen.

Politiklagenævnet havde forinden erklæret sig enig.

Det fremgik blandt andet af afgørelsen, at M og dennes advokat i perioden fra den 13. juni 2003 til den 6. februar 2004 blev indkaldt til afhøring i statsadvokaturen fem gange, før det lykkedes at få foretaget afhøring. Endvidere søgte statsadvokaten først to vidner, der var angivet af M ved fornavn ved anmeldelsen, identificeret ved skrivelse af 22. marts 2004 til institutionen, selv om det kunne være sket tidligere i forløbet. Ligeledes måtte det lægges til grund, at sagen i perioder, der samlet udgjorde ca. 10 måneder, havde ligget stille på grund af sagsbehandlerens arbejde med andre sager af hastende karakter. P klagede til Rigsadvokaten over sagsbehandlingstiden.

Statsadvokaten anførte i sin udtalelse til Rigsadvokaten, at sagsbehandlingstiden i sagen, selv med den tid sagsbehandleren nødvendigvis måtte anvende på andre sager af hastende karakter, havde været uforholdsmæssig og dermed uacceptabelt lang. Statsadvokaten anførte ligeledes, at sagen havde givet anledning til overvejelser om, hvorvidt sagsgangen kunne have været hurtigere og mere effektiv.

Statsadvokaten oplyste ligeledes, at identificeringen og afhøringen af eventuelle vidner og anmeldte polititjenestemænd som hovedregel afventer afhøring af klager, hvilken fremgangsmåde også blev anvendt i den pågældende sag. Statsadvokaten var dog af den opfattelse, at der på baggrund af sagens helt ekstraordinære forløb havde været grundlag for at fravige den sædvanlige fremgangsmåde, således at der langt tidligere i forløbet kunne have været taget initiativ til at identificere de af anmelder angivne vidner.

Rigsadvokaten fandt, at sagen havde haft et uheldigt og alt for langt forløb, der burde have været undgået. Rigsadvokaten kunne således fuldt ud tilslutte sig statsadvokatens beklagelse af sagsbehandlingstiden.

Eksempel 9

I en sag, hvor en biltyv dræbt ved skud afgivet af politiet (Røde Mellemvej-sagen) SA1-2003-322-0003, tidl. SA1-2003-321-0174 og RA-2003-322-0008, blev det gjort gældende, at politiet ikke havde gjort tilstrækkeligt for at

identificere vidner til episoden.

Rigsadvokaten tilføjede, at det var hans opfattelse, at statsadvokatens undersøgelse i medfør af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, også burde have omfattet politiets dispositioner i forbindelse med identifikationen af vidnerne til hændelsen.

Eksempel 10

Politiklagenævnen anmodede statsadvokaten om afholdelse af fotokonfrontation, hvilket statsadvokaten modsatte sig, hvorfor det ikke lykkedes at identificere de polititjenestemænd, der kunne være omfattede af klagen.

SA1-00-44-0428 og K 608/00

En journalist klagede over en polititjenestemands chikanøse adfærd under nogle uroligheder. Statsadvokaten indstillede til politiklagenævnet, at sagen blev henlagt, fordi det ikke var muligt at identificere episoden. Politiklagenævnet anmodede statsadvokaten om, at der blev foretaget en fotokonfrontation med henblik på identifikation af den polititjenestemand, som klagen vedrørte.

Rigsadvokaten fandt ikke, at der var hjemmel til at foretage fotokonfrontation i en sag, som blev behandlet efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b. Rigsadvokaten anførte herunder, at gennemførelsen af et undersøgelsesskridt i en adfærdssag, som har karakter af et straffeprocessuelt tvangsindgreb, krævede enten udtrykkelig lovhjemmel eller samtykke fra de involverede, det vil sige alle de polititjenestemænd, hvis foto måtte blive benyttet til forevisningen.

Eksempel 11

Statsadvokaten ville have sigtet de af klagen to omhandlede hundeførere for vold (som følge af politihundebid mod klageren) men opgav dette, da det ikke var muligt at identificere de to polititjenestemænd – lang sagsbehandlingstid kan være årsagen.

I to sager (**K 143/97** og **K 148/97**) lagde statsadvokaten klagerens forklaringer til grund. De havde forklaret, at de befandt sig i udkanten af begivenhederne og havde været på vej væk, da de blev bidt af politihunde og var blevet slået med politistav. Efter statsadvokatens opfattelse ville de pågældende episoder kunne danne grundlag i hvert fald for en sigtelse for overtrædelse af straffelovens (section) 244. Statsadvokaten kunne imidlertid ikke identificere de pågældende polititjenestemænd, og derfor blev yderligere undersøgelser i sagerne indstillet.

Politiklagenævnet havde erklæret sig enig i afgørelsen.

Begge sager blev indbragt for Rigsadvokaten af de to personer, der var blevet bidt. Rigsadvokaten fandt, at der i begge sager forelå oplysninger fra en

polithundefører om anvendelse af politihund i situationer, som i beskrivelsen af tid og sted mindede om de situationer, som de to borgere havde klaget over. Der var imidlertid så store uoverensstemmelser mellem handlingsforløbet ifølge polithundeførerens forklaring og klagerne forklaringer, at det ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne lægges til grund, at der var tale om de samme situationer. På den anden side kunne det heller ikke helt udelukkes, at polithundeføreren og klagerne omtalte samme situation, selv om forklaringerne var modstridende. Rigsadvokaten fandt ikke grundlag for at fortsætte efterforskningen, da yderligere efterforskning og afhøringer af politipersonale eller vidner efter den forløbne tid ikke kunne forventes at føre til nye væsentlige oplysninger.

Rigsadvokaten fandt i øvrigt anledning til at beklage den tid, der var medgået til behandlingen af sagerne.

Eksempel 12

Polititjenestemænd i indsatsuniformer kunne ikke identificeres i en sag om anmeldelse af polititjenestemænd for vold under en større politiaktion. Rigsadvokaten ville ikke kommentere behovet for at indføre identifikationsnumre på politiets uniformer.

SA1-2001-321-140 og RA-2004-321-0181, SA1-2001-321-0115 og RA-2004-321-0182

Politiet ryddede den såkaldte ”Technoplads” under uroligheder den 1. maj i Fælledparken blandt andet ved brug af tåregas. To personer klagede over vold og politiets manglende brug af megafon ved opfordring til at rømme pladsen og ved advarsel om brug af gas. Desuden klagede de over sagsbehandlingstiden.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen i sagen, og statsadvokaten fandt ikke anledning til kritik.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen, men anførte endvidere blandt andet, at der forud for anvendelsen af gas overfor en større menneskemængde altid bør gives advarsel via megafon, hvilket ikke var sket i de konkrete situationer. Advokat A klagede på vegne af de to personer til Rigsadvokaten og anførte i klagen, at det måtte betragtes som en fejl, at det ikke var muligt med sikkerhed at identificere de involverede polititjenestemænd, når disse bærer indsatsuniformer med visir eller lignende. A anførte endvidere, at politiets manglende brug af megafon, dels i forbindelse med opfordringen til at forlade stedet, dels i forbindelse med advarsel om brug af gas, havde afgørende indflydelse på den situation hans klienter var kommet i.

Rigsadvokaten tiltrådte afgørelsen og anførte, at en stillingtagen til spørgsmålet om indførelse af en ordning med numre eller lignende på politiets indsatsuniformer med henblik på identifikation af de enkelte polititjenestemænd, klart falder udenfor Rigsadvokatens kompetence i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b og c. Rigsadvokaten anførte endvidere, at en

stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt politiet i en situation som den foreliggende generelt bør anvende megafon, såvel i forbindelse med opfordringen til at forlade stedet, som i forbindelse med advarslen om afskydning af gas, falder udenfor rammerne af en undersøgelse i medfør af retsplejelovens kapitel 93 b og c, idet der er tale om en politimæssig disposition. Rigsadvokaten henviste A til at rette henvendelse til politidirektøren. Endelig beklagede Rigsadvokaten meget den lange sagsbehandlingstid.

Eksempel 13

Anmeldelse for at have urineret på den grund, hvor Ungdomshuset havde ligget

SA1-2007-321-0999

En klager K rettede henvendelse til Københavns Politi på baggrund af en artikel om to piger, der ville anmelde nogle polititjenestemænd for at have urineret på den grund, hvor ”Ungdomshuset” havde ligget.

Der forelå ikke en anmeldelse eller klage fra pigerne omtalt i artiklen. K ønskede ikke at anmelde pågældende polititjenestemænd. K mente dog, at det burde meddeles de pågældende, at de havde handlet dumt, og at det burde indskærpes, at man skal tænke sig om.

Københavns Politi meddelte, at det – særligt på grund af antallet af medvirkende polititjenestemænd under aktionen – næppe ville være muligt at identificere de pågældende.

Statsadvokaten indstillede efterforskningen. Statsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på, at det ikke var oplagt, at det ville føre til kritik, hvis artiklens oplysninger blev lagt til grund. Statsadvokaten henviste herved til, at det i tilfælde af identificering af de pågældende måtte forventes forklaret, at der ikke umiddelbart var tilgængelige toiletfaciliteter i nærheden. Dette måtte sammenholdes med de særegne forhold i forbindelse med de meget krævende, omfattende og langvarige politiindsatser i forbindelse med urolighederne og demonstrationerne på Nørrebro i foråret i 2007.

Politiklagenævnet var enig i afgørelsen.

Delberetning for Politiklagenævnet for Statsadvokaten for København og Bornholm for 2007

(Anklagemyndighedens årsberetning, side 150 ff.)

”... I anledning af en konkret sag (**SA1-05-321-0640**), som vedrørte en anmeldelse for vold, begået af en politibetjent under en demonstration, rejste Nævnet igen spørgsmålet om, i hvilket omfang polititjenestemænd burde forsynes med et nummer eller andet identifikationstegn, således at det er muligt på baggrund

af videooptagelser eller fotos at få identificeret de enkelte betjente.

Den pågældende sag måtte henlægges, idet det trods en større efterforskning ikke var muligt at få klarlagt identiteten på en polititjenestemand, som kunne ses på en videooptagelse. Nævnet opfordrede på det seneste fællesmøde med Statsadvokaten til, at spørgsmålet om identifikationsmærker på politiuniformer – i hvert fald i forbindelse med større politiaktioner – på ny tages op med de relevante instanser.

En stor del af de færdselssager, som er gengivet i statistikken, vedrører sager om automatisk trafikkontrol. Nævnet har måtte konstatere, at der fortsat ses tilfælde, hvor et civilt tjenestekøretøj fra Københavns Politi er blevet affotograferet i en situation, hvor der køres hurtigere end tilladt, men hvor det ikke har været muligt at få identificeret føreren. Politiklagenævnet har tidligere opfordret til, at man i Københavns Politi tilvejebringer en bedre registrering af benyttelsen af civile tjenestekøretøjer, idet det i enkelte sager har vist sig, at det formentlig synes at være vanskeligt at få identificeret føreren af de pågældende automobiler på grundlag af de optagne fotos. .."

Politiforbundet klagede til ombudsmanden over et krav om, at de skulle afgive blodprøve i en sag, hvor det skulle undersøges om de havde været spirituspåvirkede i en sag, hvor en anholdt afgik ved døden umiddelbart efter en anholdelse.

I ombudsmandsudtalelsen **FOB 1998.170** klagede Dansk Politiforbund til Folketingets Ombudsmand over, at 4 kolleger havde været udsat for pres, da Statsadvokaten i Sønderborg gennem det lokale politi havde anmodet de 4 kolleger om at give samtykke til, at der blev udtaget blodprøve hos dem. De 4 polititjenestemænd havde den 6. juni 1996 deltaget i anholdelsen af en kvinde, der mistede bevidstheden under anholdelsen og døde kort tid efter. Blodprøverne skulle anvendes i efterforskningen af omstændighederne omkring politiets behandling af kvinden. Politiforbundet klagede også over Statsadvokaten i Sønderborg til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten meddelte i brev af 31. juli 1996 politiforbundet, at Rigsadvokaten ikke mente der var grundlag for at kritisere statsadvokatens anmodning om udtagelse af blodprøver. Rigsadvokaten anførte bl.a. følgende i brevet: "*Jeg har ved min afgørelse lagt vægt på, at undersøgelsen i henhold til retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, omhandlede en persons død i politiets varetægt, mens den pågældende var ilagt håndjern, og efter at der var anvendt stav mod den pågældende. En undersøgelse af et så tragisk hændelsesforløb må gennemføres så grundigt som muligt, herunder ikke mindst af hensyn til de involverede politiassistenter, der som anført ikke har modsat sig udtagelsen af blodprøver.*" Politiforbundet klagede især over, at politiledelsen, da man bad de 4 betjente om samtykke til at udtage blodprøve, skulle have henvist til det dagældende pkt. 5 i Rigspoliti chefens Kundgørelse I, nr. 10, der havde følgende indhold: "*Har en tjenstlig forseelse bestået i eller været forbundet med påvirkning af spiritus, bør tjenstemanden underkastes spiritusprøve og herunder afgive blodprøve. Der er - bortset fra bestemmelserne i færdselslovens § 55 og retsplejelovens kapitel 72 - ikke hjemmel til at gennemføre spiritusprøve eller udtagning af blodprøve med magt, men nægtelse af at medvirke til prøverne må i*

sig selv betragtes som en tjenesteforseelse, der vil blive behandlet og vurderet i forbindelse med den foreliggende sag." Af udtalelsen fra Folketingets Ombudsmand fremgår det afslutningsvist, at ombudsmanden ikke foretog sig mere i sagen, idet han var bekendt med, at proceduren nu var ændret, "således at der for fremtiden kun vil blive foretaget legemsindgreb, såfremt retsplejelovens betingelser for at foretage indgrebet tvangsmæssigt er opfyldt."

Med venlig hilsen

advokat Claus Bonnez
Formand for Landsforeningen KRIM